

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני זי"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון
פרשת שלח תש"פ | גיליון מס' 246

מרגליות שמשון

העיר שהתנגדו למינויו מסיבות שונות. לקראת השבת הראשונה בה ישב רבי שמעון סופר על כסא הרבנות פורסמו ברחבי העיר מראי מקומות לדרשתו של הרב החדש אותה היה עתיד לומר בשבת אחר הצהריים. למדני העיר קראקא הכינו עצמם היטב לדרשה מתוך רצונם להביך את הרב בקושיות. הדבר נודע למקורבי הרב והם הודיעו לו את העניין בכדי שיידע להזהר. היו שהציעו לו שידחה את הדרשה בכמה שבתות אך הוא לא הסכים והודיע כי הוא ידרוש כפי המתוכנן. הגיע זמן הדרשה. בית המדרש הגדול בעיר קראקא היה מלא עד אפס מקום. רבי שמעון סופר עולה על הבמה והמתח בעיצומו. ואז אומר רבי שמעון סופר שברצונו לספר סיפור לפני שהוא פותח בדרשה:

בחור אחד מתלמידי ישיבתו של אבי, רבינו החתם סופר, בעיר פרשבורג, לא התנהג כראוי. לא נותרה ברירה, ואבי, החתם סופר, שלח אותו מהישיבה. עבר פסק זמן ולפתע אותו אדם ששנה ופירש חזר לפרשבורג, הוא פתח חנות ובחנותו הוא חילל שבת בפרהסיא רח"ל. הגיעו עדים לאבי וסיפרו לו על אותו תלמיד שסרח ועל התנהגותו הבוראה בה הוא מחלל שבת ברבים. אבי, החתם סופר, שלח את אחי הגדול, מי שלימים היה ממלא מקומו ברבנות פרשבורג, הכתב סופר, להזהיר אותו שישגור את חנותו, ואם הוא ימשיך ויפרוץ גדר, הוא מזהירו שיידע שהוא משחק באש. כשהגיע אחי, הכתב סופר אל חנותו של אותו רשע, הוא השליך אותו החוצה מהחנות בבושת פנים. בשבת הבאה שוב באו וסיפרו לאבי החתם סופר כי החנות פתוחה, ושוב אבי שלח את אחי הכתב סופר שיזהיר אותו באזהרה חמורה, וגם בפעם הזו חזר הרשע וזרק אותו מהחנות כשהפעם הוא גם הודיע לו כי אם יבוא עוד פעם לחנות הוא יכה אותו על כך. בשבת שלאחר מכן, שוב אותו רשע פתח את חנותו, שלח אבי את אחי הכתב סופר, והפעם יחד איתי, ואמר לנו: אם יעז אותו רשע להרים ידו על אחד מכם תכוונו, בשם קדוש שאני מוסר לכם ואז הוא ימות, וכל העם ישמעו ויראו. הלכנו אל החנות. הרשע נתן לאחי סטירה על הפנים, ואנחנו

אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון והושע (במדבר יג טז).

מסביר רש"י: התפלל עליו: י-ה יושיעך מעצת מרגלים. שואלים המפרשים: מדוע בחר משה רבינו להוסיף ליהושע דווקא את האות י' ולא כל אות אחרת? מפני מה התוספת של האות דווקא בתחילת השם ולא בכל מקום אחר משמו?

ויובן על פי דברי הזוהר הקדוש שחטאם של המרגלים בא מחמת גאוותם. הם היו במדבר ראשי ישראל וחששו שמא בכניסתם לארץ ישראל ילקח מהם התפקיד, לכן הם העדיפו שלא יכנסו לארץ ובלבד שישארו בתפקידם. עוד יש לדעת כי המקובלים מביאים ששם י"ה אינו שורה על בעלי גאוה, והסימן לכך הוא: גאוה היא בגימטריא 51 בדיוק כמו י"ה. מחמת שכן, ביקש משה רבינו להציל את יהושע מחטא הגאוה שהוא היה חטאם של המרגלים, ולכן הוא צירף לו את האות י' אל תחילת שמו, כך שבתחילת השם יהושע יש את השם י"ה, ובכך ביקש משה רבינו שיהושע, שכבר היה מצוין במידת הענווה יוכל להמשיך ולהחזיק במידתו הטובה ולא יתפתה לחטא הגאוה של המרגלים.

(פרשת שלח מאמר א)

סיפור נפלא להמחשת דברי הזרע שמשון

את הסיפור הבא סיפר הגאון רבי יצחק שלמה אונגר:

כשמינו את בנו של מרן החתם סופר, הגאון רבי שמעון סופר, לרב של העיר קראקא, עיר ואם בישראל, הוא היה צעיר בן 93 בלבד והיו בין תושבי

בקצרה

הקב"ה גזר להרוג את דור המרגלים, ובודאי ידע הקב"ה בעת גזירתו, שמשנה יפעל לבטל הגזירה. אמנם רצון הקב"ה היה שימותו מיד, ואז היו זוכים לעולם הבא, שמיתתם היתה מכפרת עליהם. והקב"ה לא חשש לחילול השם, כמו שמצינו שמתר לאדם להזיק לעצמו. אמנם משה רבינו שהוא צדיק יסוד עולם, לא רצה שיהיה חילול השם על ידי שימותו כולם מיד. והקב"ה הסכים. אך באופן זה במדבר הזה יתמו בעולם הזה וישם ימתו לעולם הבא, שלא יזכו לעולם הבא, היות ולאחר חטאם המשיכו ליהנות מעולם הזה.

אמנם על ידי שמשנה נקבר בחוץ לארץ, על ידי זה יכניסם לעולם הבא.

(פרשת שלח מאמר ו)

עשינו את הכוונות כפי שהאבא לימד אותנו ותיכף ומיד הוא התפגר ומת.

שקט מוחלט שרר בבית מדרש הגדול של קרקא כשרבי שמעון סופר סיפר את הסיפור הנורא, ואז הרים רבי שמעון את קולו ואמר: שמעתי שיש בין הנוכחים כאן בבית מדרש שרוצים להפריע לי בדרשה. ובכן, אם כוונתכם לאמיתיה של תורה אדרבה ואדרבה, תוכלו לשאול מה שאתם רוצים, אבל אם יש כאן מישהו שבא על מנת לקנטר, תדעו שאני עדיין זוכר את אותו שם קדוש שמסר לי אבי החתם סופר!

הדברים הפילו פחד נורא על כל הסובבים וכולם צמדו ולא זזו מהמקום, אף אחד לא העז לפצות את פיו מרוב פחד שמא יפרש זאת הרב כפגיעה בכבודו. ואז עם דרשה נפלאה זו שאמר רבי שמעון סופר נוכחו בני העיר לדעת כי הרב הצעיר הוא גאון מופלג ולא התנגדו לרבנותו.

סיפור נורא זה מוביל אותנו אל הרעיון הנפלא של רבינו הזרע שמשון בפרשה, פרשת שלח: בזוהר הקדוש מובא שמשנה מסר למרגלים כוונה של שם קדוש, שאם אכן יבואו הכנענים להרע להם, הם יכוונו בזה השם ולא יהיה להם מה לפחד. עניין זה מרומז בלשון הפסוק (במדבר יג, ל): ויהי פלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כי יכול נוכל לה. סופי התיבות של המילים: "נעלה וירשנו אתה" פי" הוא שם הוי"ה. וזהו שאמר כלב, שבכוח שם הוי"ה נוכל לנצח את יושבי ארץ כנען. מסביר הזרע שמשון, שבכך מתורצת שאלה מהותית: רק אחרי דברי כלב אלו אנו מוצאים שהמרגלים טענו את הטענה כי הארץ היא ארץ אוכלת יושביה. לכאורה, היה על המרגלים לומר זאת תיכף ומיד. אלא מסביר רבינו, שאחרי שהם שמעו מכלב כי יכולים לנצח את אנשי כנען באמצעות השם הקדוש, אז הם טענו: אם כן, לשם מה, בכל מקום שבאנו היו מתים, כמו שמבואר בחז"ל. אם כך הוא טבע המקום - הרי זו ארץ אוכלת יושביה. ואם זה למעננו, בכדי שלא ישימו לב לקיומנו - הרי די לנו בעצם השם ואין צורך בנסיים נוספים. אולם טעות ושקר היה בפיהם, כי הקב"ה רצה דוקא באופן שהנסיים יהיו קרובים אל הטבע.

(פרשת שלח מאמר ב)

לשון חכמים

ואף פאן רמז משה להקב"ה שההתעוררות תחתון יש תמיד בכל יום ויום, ואם הקב"ה רוצה להחיש הגאולה אין מי שיעכב בידו, ובפרט בזכות עניתי אמון! הוא שמייה רבא מברך.

(פרשת שלח מאמר ה)

בהן את עצמך

כמה אנשים הצפינה רחב'?

א. רק את כלב אך לא את אליהו.

ב. הצפינה את שניהם, אך לא היה צורך להצפין את אליהו היות ועתיד יהיה כמלאך שרואה ואינו נראה.

ג. לא היתה צריכה להצפינם.

(זרע שמשון פרשת שלח מאמר ז, מובא בס"ד בגליון 'המפואר')

התלבה אפרית בהחיות, תלבה ז.

ט' תרמ"ב

להארות משוב וכן לקבלת העלון במייל lk0772027554@gmail.com